

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 169/23

2023 m. lapkričio 9 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-598/21 | *Všeobecná úverová banka*

Nesąžininga vartojimo kredito sutarties, kurioje įsipareigojimų įvykdymas užtikrintas šeimos būstu, sąlyga: teismas turi vertinti verslininko teisės reikalauti grąžinti visą paskolą ir vartotojo neįvykdytų įsipareigojimų reikšmingumo proporcingumą

Slovakijoje bankas *Všeobecná úverová banka* suteikė dviem klientams vartojimo kreditą, grąžintiną per 20 metų. Klientai jo grąžinimą užtikrino būstu, kuriame gyvena jų šeima. Tris mėnesius vėluojant sumokėti apie 1 000 eurų sumą (pirmais sutarties galiojimo metais), bankas nusprendė pasinaudoti sutarties nutraukimo prieš terminą sąlyga. Ši sąlyga jam leido reikalauti prieš terminą grąžinti visą likusią turimą sumokėti sumą ir inicijuoti neteisminį šeimos būsto pardavimą aukciono būdu. Klientai kreipėsi į Slovakijos teismą su prašymu sustabdyti šį pardavimą aukciono būdu, nes, pasak jų, jis pažeidžia jų, kaip vartotojų, teises.

Pagal Slovakijos teisę tokia sutarties nutraukimo prieš terminą sąlyga galima pasinaudoti, jei skolininkas tris mėnesius vėluoja sumokėti ir jei kreditorius paiso papildomo 15 dienų įspėjimo termino. Teismai neturi pareigos tikrinti šios sąlygos proporcingumo, atsižvelgiant į vartotojo neįvykdytų įsipareigojimų reikšmingumą, palyginti su kredito suma ir jo grąžinimo terminu. Slovakijos teismas paklausė Teisingumo Teismo, ar tokia teisminė kontrolė yra suderinama su Sąjungos teise.

Teisingumo Teismas atsakė, kad, **tikrindamas sąlygos galimą nesąžiningumą, teismas turi patikrinti jos proporcingumą**. Iš tikrųjų jis patikslino, kad **nagrinėjama sutarties nutraukimo prieš terminą sąlyga patenka į Direktyvos dėl nesąžiningų sąlygų taikymo sritį¹**.

Ši kontrolė apima vartotojo neįvykdytų įsipareigojimų, kaip antai nesumokėtų įmokų sumos, reikšmingumo, palyginti su bendra kredito suma ir kredito sutarties trukme, patikrinimą. Be to, **teismas turi atsižvelgti į pasekmes, kylančias skolininką ir jo šeimą iškeldinus iš būsto, kuris yra jų pagrindinė gyvenamoji vieta**, nes teisė į būsto neliečiamybę yra pagrindinė teisė. **Jeigu teismas konstatuoja, kad sąlyga yra nesąžininga, jis turi jos netaikyti**.

PRIMINIMAS: Kreipimasis dėl prejudicinio sprendimo priėmimo valstybių narių teismams, nagrinėjantiems juose iškeltas bylas, suteikia galimybę pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas ir jo santrauka](#) nuo jų paskelbimo dienos prieinami CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005.

Sprendimo paskelbimo posėdžio vaizdai prieinami „[Europe by Satellite](#)“ ☎(+32) 2 2964106.

Likite su mumis!

¹ 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos [direktyva 93/13/EEB](#) dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais. Iš tikrųjų, nors sutarties sąlygoje, dėl kurios kilo ginčas, atkartojamos Slovakijos teisės nuostatos, jos nėra privalomosios. O tik sutarties nuostatos, atspindinčios įstatymų ar kitų teisės aktų privalomąsias nuostatas, pateisina prielaidą, kad nacionalinės teisės aktų leidėjas užtikrino visų sutarties šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą, ir direktyvos joms netaikymą.